

Stavere jollen zijn vissersscheepjes voor de Zuiderzee. Ze zijn vanaf 1860 door scheepsbouwer Roosjen in Stavoren ontwikkeld voor de plaatselijke aalvisserij. Tussen 1860 en 1880 worden er slechts 8 jollen gebouwd, maar na 1883 worden ze met succes gebruikt voor de vangst van haring en ansjovis en dan verschijnen er in dertig jaar tijd meer dan 200 vissersjollen in de noordelijke Zuiderzee.

Stavere jol - De Jonge Berend - ST48

In 1894 wordt de Stavoren 48 gebouwd, op de Stavere werf van Roosjen. Douwe Roosjen en Gerben Strikwerda komen van de Wijbrandswerf in Hindeloopen, waar zij gewend zijn Hindeloopersloepen en -jollen te bouwen. Onder invloed van de wensen van de Stavere vissers ontwikkelt Roosjen een nieuw type vissersjol, die er uit ziet als een lompe, zwaar gebouwde eikenhouten sloep, met naar binnen gebogen boorden. Helemaal glad, karveel gebouwd, dus niet overnaads maar nog duidelijk verwant aan de Hindelooper sloep en de Hindelooper jol die aan de basis hebben gestaan van deze vissersjollen in Stavoren.

De jol wordt gebouwd voor plaatsgenoot Gerrit Mulder. De afmetingen van het scheepje zijn 6,25 x 2,25 m. De jol kreeg aanvankelijk het visserijnummer ST49.

Na bijna twintig jaar vissen op haring en ansjovis, deed Gerrit in 1911 de jol over aan zijn zoon. Deze kreeg visserijnummer ST13. Maar na een aantal slechte vangsten vroeg Mulder jr. een ander nummer aan: en dat werd ST48. Dit kon niet voorkomen dat zoonlief het scheepje in oktober van datzelfde jaar alweer verkocht, aan Wietse Visser te Stavoren. Wietse Visser viste er mee tot 1924. Op 19 september 1924 werd het vissersscheepje uitgeschreven uit het Centraal Visserijregister.

Daarna werd de jol verhuurd aan de heer Pieterman op Urk. Deze viste ermee als UK219. In die tijd is de jol vermoedelijk met een botter mee geweest als nettenboot en in het ijs geraakt. De vissers zijn met de botter naar Urk teruggekomen, maar de jol moesten ze op zee achterlaten. Wonder boven wonder werd de jol in het volgende voorjaar onbeschadigd teruggevonden in een ijsschots bij Werkendam.

Leeuwarder Courant 7 maart 1894

Schilderij van Wietse Visser (* 1879 - † 1967)

Stavoren, 5 Maart. Nader kan worden gemeld, dat de **tjalk** van schipper Terpstra geladen was met mest en zeer zwaar. Een der voorschotten brak en zoo rolde de lading naar het voorste deel van het schip, waardoor het met den voorsteven onder water dook en spoedig zonk. Niets was verzekerd.

Nadat de menschen gered waren, beproefden een achttal jollen het gezonken vaartuig binnen te slepen; het lag toen geheel op zij. Men kwam er mede tot kort voor de haven, maar de eb was te krachtig en het wrak dreef noordwaarts. Daarna kwam de *Friesland* te hulp, doch de eerste tros brak en de tweede geraakte bij eene wending, die men maken moest om in de haven te komen, los. Thans ligt het verongelukte schip een eindje van onze haven aan een anker bevestigd en de visschers hebben hoop het met den eerstvolgenden vloed nog binnen te krijgen.

Ansjovis - *Engraulis encrasicolus*

Haring - *Clupea harengus*

Stichting De Staverse jol

Secretariaat: Piety Bouma

Sylspaed 73, 8711 EC Workum

Telefoon: (06) 13246203

Rabobank: NL88RABO0345283260

KvK: 55234666

BTW nr: 851619290

Leeuwarder Courant 30 maart 1896

Stavoren, 27 Maart. Door den plotseling opkomenden storm werden heden morgen verscheidene schippers overvallen. Verschrikkelijk werden de schepen voor de haven heen en weer geslingerd. Zeilen en touwen van enkele sloegen voor een deel aan flarden.

Een Volendammer kwam met groote moeite binnen, maar liep zoo op de steenen, dat hij een lek kreeg en een deel zijner vangst verloor. Een Wieringer zette koers naar 't zuiden.

De beurtschippers v. d. Heide, van Franeker, en de Vries, van Harlingen, konden niet binnen komen. V. d. H. ligt thans voor anker. De Vries ligt vlak onder de kust en is niet buiten gevaar, wanneer de wind westelijk wordt.

De stoomboot *Groningen* — *Maastricht* raakte zoo op het zand, dat aan geen afkomen te denken viel. Twee jollen hebben eerst de vrouw en drie kinderen aan wal gebracht. Daarna is men begonnen van de lading het een en ander aan wal te brengen. De boot zit geheel in 't zand en helt sterk. De golven slaan er over.

Ver uit de kust lag een schip voor anker, waarvan de mast over boord was geslagen. Om halfvijf heeft de goederenboot *Enkhuisen*, van hier komende, het schip op sleptouw genomen naar Enkhuisen.

De veerbooten doen geregeld dienst, wel was de boot van 1 uur te laat.